

**Medijski jak
kao superjunak!**

Ime i prezime:

Knjižica s radnim materijalima za učenike
4. razreda osnovne škole
Šk. god. 2025./2026.

Impressum

Autori:

Prof. dr. sc. Danijel Labaš
Prof. dr. sc. Igor Kanižaj
Izv. prof. dr. sc. Lana Ciboci Perša
Katarina Blažina Mukavec, mag. comm.

Urednica:

Katarina Blažina Mukavec, mag. comm.

Lektura:

Prof. dr. sc. Danijel Labaš

Recenzentica:

Lana Banovec Čović, mag. prim. educ.

Zagreb, kolovoz 2025.

Program *Medijski jak - kao superjunak!* provodi se uz financijsku potporu Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike. Sav sadržaj ove Knjižice isključiva je odgovornost Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu te ne odražava stajališta Ministarstva.

MINISTARSTVO RADA, MIROVINSKOGA
SUSTAVA, OBITELJI I SOCIJALNE POLITIKE

Sadržaj:

1. Lekcija 1 - Pametni telefoni u životima djece	4
1.1. Što već znam o pametnim telefonima? Provjerimo početno znanje!	5
1.2. Radni listić	8
1.3. Evaluacijski listić - 1. sat	10
1.4. Domaća zadaća	11
1.5. Radni listić - 2. sat	12
1.6. Što znam o pametnim telefonima? Provjerimo naše znanje!.....	13
1.7. Evaluacijski listić - 2. sat	16
2. Lekcija 2 - Sigurnost na internetu	17
2.1. Što već znam o sigurnosti na internetu? Provjerimo početno znanje!	18
2.2. Radni listić	20
2.3. Evaluacijski listić - 1. sat	21
2.4. Domaća zadaća	22
2.5. Zadatak - rad u grupama.....	24
2.6. Što znam o sigurnosti na internetu? Provjerimo naše znanje!.....	25
2.7. Evaluacijski listić - 2. sat	27
3. Lekcija 3 - Elektroničko nasilje	28
3.1. Što već znam o elektroničkom nasilju? Provjerimo početno znanje!	29
3.2. Radni listić	31
3.3. Evaluacijski listić - 1. sat	33
3.4. Domaća zadaća	34
3.5. Što znam o elektroničkom nasilju? Provjerimo naše znanje!.....	36
3.6. Evaluacijski listić - 2. sat	38
4. Lekcija 4 - Medijski prikaz ljepote	39
4.1. Što već znam o medijskom prikazu ljepote? Provjerimo početno znanje!	40
4.2. Radni listić	42
4.3. Evaluacijski listić - 1. sat	44
4.4. Domaća zadaća	45
4.5. Što znam o medijskom prikazu ljepote? Provjerimo naše znanje!.....	46
4.6. Evaluacijski listić - 2. sat	47
5. Kraj	48
6. Korišteni izvori	49

Lekcija 1
Pametni telefoni
u životima djece

1.1. Što već znam o pametnim telefonima? Provjerimo početno znanje!

1. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

Pametni telefoni ne mogu naštetiti djeci.	TOČNO	NETOČNO
Djeca mogu postati ovisna o pametnim telefonima i internetu.	TOČNO	NETOČNO
FOMO znači „zabava bez mobitela”.	TOČNO	NETOČNO
Na internetu se uvijek svi ponašaju i predstavljaju kao i kad s njima komuniciraš licem u lice.	TOČNO	NETOČNO
Pametni telefoni nam mogu pomoći u učenju.	TOČNO	NETOČNO
Na internetu svi govore istinu.	TOČNO	NETOČNO
Ako ne koristiš internet, ništa nećeš znati.	TOČNO	NETOČNO
Pametni telefoni mogu uzrokovati probleme sa spavanjem.	TOČNO	NETOČNO
Pravi prijatelji te prihvaćaju i bez pametnog telefona.	TOČNO	NETOČNO
Djeca bi trebala dobiti upute od roditelja o načinu korištenja pametnih telefona prije nego što ih prvi put koriste.	TOČNO	NETOČNO
Važno je da imam najskuplji i najnoviji pametni telefon jer me to čini <i>cool</i> u društvu.	TOČNO	NETOČNO

2. Zaokruži točan odgovor.

2.1. Koja od sljedećih aktivnosti je najpoželjnija za slobodno vrijeme?

- Igranje videoigara na mobitelu 4 sata zaredom.
- Gledanje videozapisa na YouTubeu bez prestanka.
- Druženje i igranje vani s prijateljima.
- Slanje poruka u kasne noćne sate.

2.2. Što bi napravio/la kada bi ti netko poslao ružnu poruku putem interneta (npr. WhatsAppa ili *chata*)?

- a) Uzvratio/la bih još ružnije.
- b) Rekao/la bih odrasloj osobi u koju imam povjerenja.
- c) Ne bih rekao/la nikome.
- d) Nastavio/la bih se dopisivati kao da ništa nije bilo.

3.

Poveži:

Pozitivne strane korištenja pametnih telefona

Brža komunikacija s prijateljima i obitelji

Manje vremena za igru i kretanje

Zaboravljanje na obveze

Pristup informacijama i znanju

Zabava i igre

Učenje uz edukativne aplikacije

Umor očiju i problemi sa spavanjem

Mogućnost ovisnosti i zanemarivanje stvarnog života

Negativne strane korištenja pametnih telefona

4.

Zaokruži odgovore koji vrijede za tebe:

4.1. Na pametnom telefonu najčešće:

- a) Gledam videozapise na YouTubeu.
- b) Igram videoigre.
- c) Komuniciram s prijateljima.
- d) Učim ili tražim informacije.
- e) Nemam svoj pametni telefon.

Lekcija 1 Pametni telefoni u životima djece

4.2. U danu koristiš pametni telefon:

- a) Manje od 1 sat.
- b) 1 do 2 sata.
- c) Više od 2 sata.
- d) Nemam svoj pametni telefon.

4.3. Kako se osjećaš kada ne smiješ koristiti pametni telefon:

- a) Osjećam se normalno.
- b) Malo mi je dosadno.
- c) Osjećam se loše ili nervozno.
- d) Nemam svoj pametni telefon.

5.

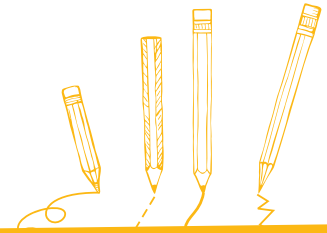
Na sljedeće tvrdnje odgovori DA ili NE.

Jesi li nekad proveo/la više od 2 sata na pametnom telefonu u jednom danu?	DA	NE
Koristiš li samo aplikacije za koje imaš dopuštenje roditelja?	DA	NE
Jesi li se ikad posvađao/la s roditeljima zbog korištenja mobitela?	DA	NE

1.2. RADNI LISTIĆ - 1. SAT

1. Za svaki navedeni problem, ponudi rješenje:

PROBLEM	ŠTO BI TI NAPRAVIO/LA?
<i>Netko ti kaže da si „dosadan/na“ jer ne koristiš pametni telefon?</i>	
<i>Dobivaš loše ocjene u školi jer sve svoje slobodno vrijeme provodiš na pametnom telefonu.</i>	
<i>Bojiš se isključiti internet da nešto ne propustiš.</i>	
<i>Tvoj prijatelj se drugačije ponaša u razrednoj WhatsApp grupi nego što se ponaša kada se družite u školi i na igralištu.</i>	

2. Nacrtaj sebe s pametnim telefonom

Lekcija 1 Pametni telefoni u životima djece

Kako još možemo tehnologiju koristiti na pametan i koristan način?

3. **Igra:** Predavač čita tvrdnje - učenici trebaju ustati ako je izjava točna, a ostati sjediti ako je netočna:

Mobitel uvijek mora biti uključen, čak i kad spavamo.

Mogu pitati odraslu osobu za pomoć ako mi nešto na internetu nije jasno.

Svi ljudi na internetu su moji prijatelji.

Trebamo znati kada je vrijeme za odmor od ekrana.

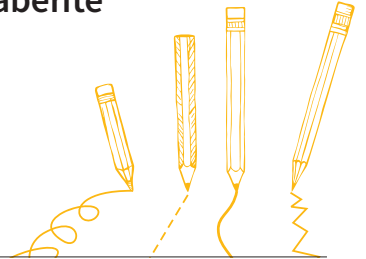
Pametni telefoni su korisni ako ih koristimo s mjerom i pametno. Tvoj pravi život događa se ovdje i sada, a ne samo na ekranu. Ti biraš – budi medijski jak!

1.5. RADNI LISTIĆ - 2. SAT

1.

U grupama napišite koje su sve pozitivne, a koje negativne strane korištenja mobitela za vas. Zajedno s predavačem odaberite najvažnije poruke te ih napišite na plakat.

Pozitivne strane:

Negativne strane:

1.6. Što već znam o pametnim telefonima? Provjerimo početno znanje!

1.

Pametni telefoni ne mogu naštetiti djeci.	TOČNO	NETOČNO
Djeca mogu postati ovisna o pametnim telefonima i internetu.	TOČNO	NETOČNO
FOMO znači „zabava bez mobitela”.	TOČNO	NETOČNO
Na internetu se uvijek svi ponašaju i predstavljaju kao i kad s njima komuniciraš licem u lice.	TOČNO	NETOČNO
Pametni telefoni nam mogu pomoći u učenju.	TOČNO	NETOČNO
Na internetu svi govore istinu.	TOČNO	NETOČNO
Ako ne koristiš internet, ništa nećeš znati.	TOČNO	NETOČNO
Pametni telefoni mogu uzrokovati probleme sa spavanjem.	TOČNO	NETOČNO
Pravi prijatelji te prihvaćaju i bez pametnog telefona.	TOČNO	NETOČNO
Djeca bi trebala dobiti upute od roditelja o načinu korištenja pametnih telefona prije nego što ih prvi put koriste.	TOČNO	NETOČNO
Važno je da imam najskuplji i najnoviji pametni telefon jer me to čini <i>cool</i> u društvu.	TOČNO	NETOČNO

2.

Zaokruži točan odgovor.

2.1. Koja od sljedećih aktivnosti je najpoželjnija za slobodno vrijeme?

- Igranje videoigara na mobitelu 4 sata zaredom.
- Gledanje videozapisa na YouTubeu bez prestanka.
- Druženje i igranje vani s prijateljima.
- Slanje poruka u kasne noćne sate.

2.2. Što bi napravio/la kada bi ti netko poslao ružnu poruku putem interneta (npr. WhatsAppa ili chata)?

- a) Uzvratio/la bih još ružnije.
- b) Rekao/la bih odrasloj osobi u koju imam povjerenja.
- c) Ne bih rekao/la nikome.
- d) Nastavio/la bih se dopisivati kao da ništa nije bilo.

3.

Poveži:

Pozitivne strane korištenja pametnih telefona

Brža komunikacija s prijateljima i obitelji

Manje vremena za igru i kretanje

Zaboravljanje na obveze

Pristup informacijama i znanju

Zabava i igre

Učenje uz edukativne aplikacije

Umor očiju i problemi sa spavanjem

Mogućnost ovisnosti i zanemarivanje stvarnog života

Negativne strane korištenja pametnih telefona

4.

Provjerimo je li se nešto promijenilo u tvojim navikama korištenja mobitela od početne radionice. Zaokruži odgovore koji vrijede za tebe:

4.1. Na pametnom telefonu najčešće:

- a) Gledam videozapise na YouTubeu.
- b) Igram videoigre.
- c) Komuniciram s prijateljima.
- d) Učim ili tražim informacije.
- e) Nemam svoj pametni telefon.

Lekcija 1 Pametni telefoni u životima djece

4.2. U danu koristiš pametni telefon:

- a) Manje od 1 sat.
- b) 1 do 2 sata.
- c) Više od 2 sata.
- d) Nemam svoj pametni telefon.

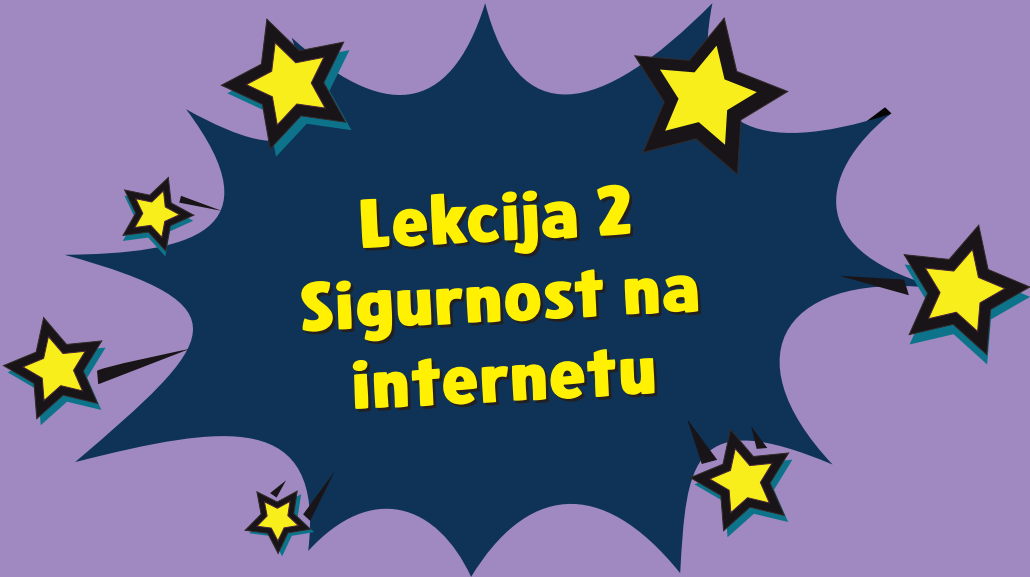
4.3. Kako se osjećaš kada ne smiješ koristiti pametni telefon:

- a) Osjećam se normalno.
- b) Malo mi je dosadno.
- c) Osjećam se loše ili nervozno.
- d) Nemam svoj pametni telefon.

5. Na sljedeće tvrdnje odgovori DA ili NE.

Jesi li nekad proveo/la više od 2 sata na pametnom telefonu u jednom danu?	DA	NE
Koristiš li samo aplikacije za koje imaš dopuštenje roditelja?	DA	NE
Jesi li se ikad posvađao/la s roditeljima zbog korištenja mobitela?	DA	NE

Lekcija 2
Sigurnost na
internetu

2.1. Što već znam o sigurnosti na internetu? Provjerimo naše znanje!

(zaokruži točan odgovor)

1. Kada mi netko nepoznat pošalje poruku i traži da mu pošaljem svoju sliku ja ću:
 - a) Poslati što me traži.
 - b) Zanemariti poruku.
 - c) Reći roditeljima.
 - d) Unijeti broj u imenik.

2. Kada igram neku video igru moram paziti na to kako govorim i što pišem u chatu s prijateljima?
 - a) Da.
 - b) Ne.

3. Aplikacije koje koristim od mene ponekad traže da im otkrijem svoju lokaciju.
 - a) Na to ću uvijek pristati.
 - b) Na to neću nikada pristati.
 - c) Nekim aplikacijama to ću dopustiti nakon što pitam druge za savjet.
 - d) Svejedno mi je.

4. Kada me netko nepoznat doda u posebnu grupu za dopisivanje unutar aplikacija WhatsApp i Viber i ako traži od mene da mu pošaljem neke informacije i osobne podatke ja ću:
 - a) Poslati što me traži.
 - b) Zanemariti poruku.
 - c) Preporučiti i prijateljima da se pridruže grupi.
 - d) Prijaviti grupu i reći roditeljima.

5. Kada sam u nekoj razrednoj grupi za dopisivanje i vidim da se nekoga vrijeđa ja ću:
 - a) Upozoriti osobu da to ne smije raditi.
 - b) Vidjeti tko piše i tek onda lajkati.
 - c) Snimiti zaslon (*screenshot*) i pokazati svim svojim prijateljima.
 - d) Ignorirati i nastaviti svojim putem.

6. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

Snapchat u svakom trenutku zna moju lokaciju.	TOČNO	NETOČNO
Svi moji prijatelji pratitelji mogu znati gdje sam.	TOČNO	NETOČNO
Nije nužno da svi znaju gdje se nalazim.	TOČNO	NETOČNO
Neke meni nepoznate osobe ne bi trebale znati moju lokaciju.	TOČNO	NETOČNO

7. Na profilu svoga prijatelja ili prijateljice vidio si da često sudjeluje u TikTok izazovima. Jedan od tih izazova je i da objavljuje brojeve telefona svih svojih prijatelja i prijateljica. Što ćeš učiniti?

- a) To mi je baš fora. I ja ću se priključiti.
- b) Snimit ću zaslon (*screenshot*) i poslati drugim prijateljima.
- c) Reći ću mu da to nije u redu i da to ne smije raditi.
- d) Neću ništa napraviti jer to nije moj problem.

Lekcija 2 Sigurnost na internetu

2.2. RADNI LISTIĆ

Nakon što pogledamo ova dva videozapisa, odgovorite u paru na sljedeća pitanja:

Savjeti učenika za roditelje o TikToku:

<https://www.youtube.com/watch?v=pR1VZ4DegsM>

Savjeti učenika za roditelje o Snapchatu:

<https://www.youtube.com/watch?v=2aSEU4dSbPM>

1.

Koliko godina moramo imati da bismo mogli koristiti ove aplikacije?:

2.

Kako korištenje Snapchata može utjecati na moje slobodno vrijeme?

3.

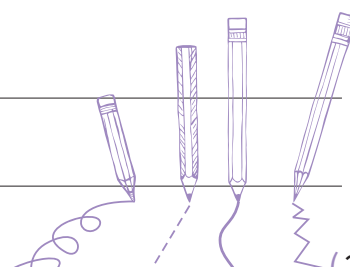

Kako reagirati na neprimjereni sadržaj na ovim aplikacijama?

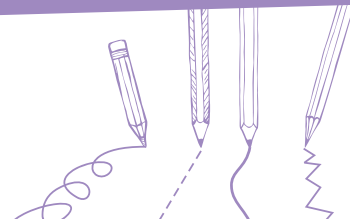
4.

Zašto je važno isključiti opciju SnapMap u aplikaciji Snapchat?

Lekcija 2 Sigurnost na internetu

2.5. ZADATAK - RAD U GRUPAMA

U ovom zadatku radite u paru.

Za aktivnost je potreban mobitel. Ako netko nema vlastiti mobitel, može raditi sa svojim prijateljem/prijateljicom iz klupe.

U ovoj ćemo aktivnosti otkriti kojim sve aplikacijama smo omogućili da znaju našu lokaciju, ali i koje su opasnosti korištenja opcije SnapMap u Snapchatu.

Uzmite svoje mobitele i otidite na **POSTAVKE**. Kliknite na **APLIKACIJE**, nakon toga na **UPRAVITELJ DOZVOLA** i na kraju na **POLOŽAJ ili POSTAVKE** ili na **LOKACIJA – DOPUŠTENJA ZA PRISTUP LOKACIJI** (ovisno o tipu mobitela).

Neka svaki učenik napravi provjeru za sebe kroz sljedeća pitanja:

1.

Koliko je ukupno aplikacija na uređaju koje imaju dopuštenje znati koja je tvoja lokacija?

2.

Koje aplikacije imaju tu mogućnost cijelo vrijeme?

3.

Koje aplikacije imaju tu mogućnost samo tijekom upotrebe?

Što smo naučili iz ove aktivnosti:

1. Samo je mali broj aplikacija koje bi trebale znati našu lokaciju cijelo vrijeme.
2. Svim drugim aplikacijama to bismo trebali ograničiti.
3. Postoje aplikacije za koje nismo ni znali da cijelo vrijeme znaju našu lokaciju.
4. Postoje aplikacije koje djeca često koriste poput Snapchata gdje i naši prijatelji mogu cijelo vrijeme znati gdje se nalazimo, a to nije nužno ni potrebno.

2.6. Što znam o sigurnosti na internetu? Provjerimo naše znanje!

(zaokruži točan odgovor)

1. Kada mi netko nepoznat pošalje poruku i traži da mu pošaljem svoju sliku ja ću:
 - a) Poslati što me traži.
 - b) Zanemariti poruku.
 - c) Reći roditeljima.
 - d) Unijeti broj u imenik.

2. Kada igram neku video igru moram paziti na to kako govorim i što pišem u chatu s prijateljima?
 - a) Da.
 - b) Ne.

3. Aplikacije koje koristim od mene ponekad traže da im otkrijem svoju lokaciju.
 - a) Na to ću uvijek pristati.
 - b) Na to neću nikada pristati.
 - c) Nekim aplikacijama to ću dopustiti nakon što pitam druge za savjet.
 - d) Svejedno mi je.

4. Kada me netko nepoznat doda u posebnu grupu za dopisivanje unutar aplikacija WhatsApp i Viber i ako traži od mene da mu pošaljem neke informacije i osobne podatke ja ću:
 - a) Poslati što me traži.
 - b) Zanemariti poruku.
 - c) Preporučiti i prijateljima da se pridruže grupi.
 - d) Prijaviti grupu i reći roditeljima.

5. Kada sam u nekoj razrednoj grupi za dopisivanje i vidim da se nekoga vrijeđa ja ću:
 - a) Upozoriti osobu da to ne smije raditi.
 - b) Vidjeti tko piše i tek onda lajkati.
 - c) Snimiti zaslon (*screenshot*) i pokazati svim svojim prijateljima.
 - d) Ignorirati i nastaviti svojim putem.

Lekcija 2 Sigurnost na internetu

6. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

Snapchat u svakom trenutku zna moju lokaciju.	TOČNO	NETOČNO
Svi moji prijatelji pratitelji mogu znati gdje sam.	TOČNO	NETOČNO
Nije nužno da svi znaju gdje se nalazim.	TOČNO	NETOČNO
Neke meni nepoznate osobe ne bi trebale znati moju lokaciju.	TOČNO	NETOČNO

7. Na profilu svoga prijatelja ili prijateljice vidio si da često sudjeluje u TikTok izazovima. Jedan od tih izazova je i da objavljuje brojeve telefona svih svojih prijatelja i prijateljica. Što ćeš učiniti?

- a) To mi je baš fora. I ja ću se priključiti.
- b) Snimit ću zaslون (*screenshot*) i poslati drugim prijateljima.
- c) Reći ću mu da to nije u redu i da to ne smije raditi.
- d) Neću ništa napraviti jer to nije moj problem.

Lekcija 3
Elektroničko
nasilje

3.1. Što već znam o elektroničkom nasilju? Provjerimo početno znanje!

1. Nadopuni rečenicu.

Elektroničko nasilje je _____

2. Zaokruži točan odgovor.

2.1. Primjer elektroničkog nasilja je:

1) Slanje srca u obliku <i>emojija</i> prijatelju/prijateljici.	2) Pisanje zadaće na računalu.
3) Objavljivanje tuđe neugodne fotografije na internetu bez dozvole.	4) Slanje poruke prijatelju/prijateljici s upitom o domaćoj zadaći.

2.2. Što prvo trebaš učiniti ako primiš prijeteću poruku preko mobitela?

1) Izbrisati sve poruke.	2) Reći odrasloj osobi kojoj vjerujem.
3) Uzvratiti prijatnju i posvađati se s osobom koja ti je poslala prijatnju.	4) Zanimariti poruku i nadati se da će osoba prestati slati takve poruke.

2.3. Koja je najbolja reakcija ako vidiš da netko vrijeđa tvog prijatelja/prijateljicu na internetu?

1) Pridružiti se vrijeđanju.	2) Ignorirati cijelu situaciju jer se to tebe ne tiče.
3) Pomoći prijatelju/prijateljici i prijaviti nasilje odrasloj osobi.	4) Snimiti i proslijediti poruke dalje da ih svi vide.

3. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

1. Ruganje nekome u razrednoj WhatsApp grupi nije nasilje, nego je riječ o šali.	TOČNO	NETOČNO
2. Ako dobijem uvredljivu poruku, trebam odmah uzvratiti istom mjerom.	TOČNO	NETOČNO
3. Blokiranje nasilnika znači da više ne može vidjeti tvoj profil ili ti slati poruke.	TOČNO	NETOČNO
4. Prijaviti nasilje odrasloj osobi smatra se cinkarenjem.	TOČNO	NETOČNO
5. Snimka zaslona ekrana (tzv. <i>screenshot</i>) može poslužiti kao dokaz elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO
6. Elektroničko nasilje ne ostavlja tragove pa ga nitko ne može dokazati.	TOČNO	NETOČNO
7. Policija ne može ništa učiniti u slučajevima elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO
8. Netko može biti žrtva elektroničkog nasilja iako ga nitko ne maltretira uživo.	TOČNO	NETOČNO

4. Poveži vrste elektroničkog nasilja s primjerima (ispred svakog primjera upiši slovo koje ga povezuje s vrstom elektroničkog nasilja).

A	Isključivanje iz grupa za dopisivanje	Netko se prijavi u tvoj profil i piše u tvoje ime.
B	Slanje uvredljivih poruka	<i>Nećemo te više u grupi, izbacio/izbacila sam te!</i>
C	Krađa profila	<i>Svi znaju da si...</i> (izmišljene ružne priče)
D	Širenje glasina preko poruka	<i>Glupačo/glupane, nitko te ne voli!</i>

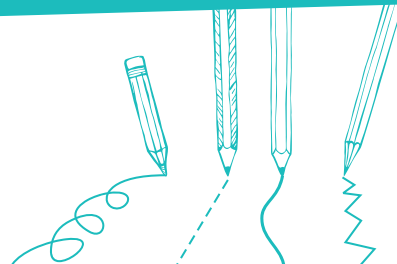
5. Poveži radnje koje se koriste u borbi protiv elektroničkog nasilja s njihovom svrhom (ispred svake svrhe upiši slovo koje ga povezuje s radnjom).

A	Blokiranje	Čuva dokaz što se dogodilo
B	Prijavljivanje	Daje ti podršku, savjet i zaštitu
C	Snimanje zaslona	Zaustavlja daljnje poruke od te osobe
D	Razgovor s odraslom osobom	Šalje obavijest platformi da netko krši pravila

Lekcija 3 Elektroničko nasilje

3.2. RADNI LISTIĆ

1. Nadopuni rečenice:

A. Ako vidim da netko vrijeđa mog prijatelja / moju prijateljicu, ja

B. Sankcije (kazne) za elektroničko nasilje mogu biti

C. Elektroničko nasilje razlikuje se od „šale“ jer

D. Ako postanem žrtva elektroničkog nasilja neću

_____ nego ću _____

E. Da bih se zaštitio/la na internetu, pazim da

F. Ako prijatelj doživi vrijeđanje na internetu, moj prvi korak je

G. Blokiranje korisnika znači

H. Svjedok nasilja treba

2. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

1. Netko je napravio lažni profil tvog prijatelja. To je elektroničko nasilje.	TOČNO	NETOČNO
2. Lajkanje ružne objave o nekome potiče nasilje.	TOČNO	NETOČNO
3. Ako vidiš nasilje, najbolje je šutjeti da ne postaneš i ti meta nasilja.	TOČNO	NETOČNO
4. Dijeljenje tuđe provjere znanja (testa) bez dopuštenja u razrednoj grupi je oblik elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO
5. Ako obrišem ružne poruke, problem je riješen.	TOČNO	NETOČNO
6. Pravi prijatelj te neće prisiljavati da šalješ neugodne slike.	TOČNO	NETOČNO
7. Slanje prijetećih GIF-ova i memova također može biti oblik elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO

3. Zaokruži *emoji* koji najbolje pokazuje kako bi se osjećao/la u sljedećim situacijama:

Kako bi se osjećala da:

- netko objavi tvoju sliku bez dozvole 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- te prijatelj javno obrani 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- te učitelj/ica sasluša i pomogne ti 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- ti nepoznata osoba šalje poruke 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- ti netko prijeti da će objaviti tvoju tajnu ako ne učiniš što želi 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- dobiješ anonimnu poruku: „Nitko te ne voli“ 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- netko napravi mem od tvoje fotografije i šalje ga okolo 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- vidiš ružne komentare o nekom drugom na koje nitko ne reagira 😊 😐 😞 😡 😱 😍
- te netko namjerno izostavi iz grupnog videopoziva 😊 😐 😞 😡 😱 😍

4. Napiši kratku poruku (2 - 5 rečenica) kojom bi ohrabrio/la vršnjaka koji je postao žrtva elektroničkog nasilja.

3.4. DOMAĆA ZADAĆA

1. Zajedno s roditeljima napiši barem pet pravila sigurnog i pristojnog ponašanja na internetu za vašu obitelj. Odredite zajedno, primjerice, kada, gdje i koliko dugo smijete koristiti uređaje; što trebate napraviti kada se pojavi problem; kome se trebate obratiti za pomoć itd. Nakon što ste složili pravila, neka se svi članovi obitelji potpišu. Zalijepite pravila na vidljivo mjesto u domu.

• PRAVILO 1. _____

• PRAVILO 2. _____

• PRAVILO 3. _____

• PRAVILO 4. _____

• PRAVILO 5. _____

2. Osmisli kviz za roditelje o elektroničkom nasilju i provjeri znaju li roditelji odgovore. Ako nešto neće znati, objasni im. Možeš koristiti bilješke s nastave.

3.5. Što znam o elektroničkom nasilju? Provjerimo početno znanje!

1.

Nadopuni rečenicu.

Elektroničko nasilje je _____

2.

Zaokruži točan odgovor.

2.1. Primjer elektroničkog nasilja je:

1) Slanje srca u obliku <i>emojija</i> prijatelju/prijateljici.	2) Pisanje zadaće na računalu.
3) Objavljanje tuđe neugodne fotografije na internetu bez dozvole.	4) Slanje poruke prijatelju/prijateljici s upitom o domaćoj zadaći.

2.2. Što prvo trebaš učiniti ako primiš prijeteću poruku preko mobitela?

1) Izbrisati sve poruke.	2) Reći odrasloj osobi kojoj vjerujem.
3) Uzvratiti prijeteću i posvađati se s osobom koja ti je poslala prijeteću.	4) Zanemariti poruku i nadati se da će osoba prestati slati takve poruke.

2.3. Koja je najbolja reakcija ako vidiš da netko vrijeđa tvog prijatelja/prijateljicu na internetu?

1) Pridružiti se vrijeđanju.	2) Ignorirati cijelu situaciju jer se to tebe ne tiče.
3) Pomoći prijatelju/prijateljici i prijaviti nasilje odrasloj osobi.	4) Snimiti i prosljediti poruke dalje da ih svi vide.

Lekcija 3 Elektroničko nasilje

3. Označi jesu li sljedeće tvrdnje točne ili netočne.

1. Ruganje nekome u razrednoj WhatsApp grupi nije nasilje, nego je riječ o šali.	TOČNO	NETOČNO
2. Ako dobijem uvredljivu poruku, trebam odmah uzvratiti istom mjerom.	TOČNO	NETOČNO
3. Blokiranje nasilnika znači da više ne može vidjeti tvoj profil ili ti slati poruke.	TOČNO	NETOČNO
4. Prijaviti nasilje odrasloj osobi smatra se cinkarenjem.	TOČNO	NETOČNO
5. Snimka zaslona ekrana (tzv. <i>screenshot</i>) može poslužiti kao dokaz elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO
6. Elektroničko nasilje ne ostavlja tragove pa ga nitko ne može dokazati.	TOČNO	NETOČNO
7. Policija ne može ništa učiniti u slučajevima elektroničkog nasilja.	TOČNO	NETOČNO
8. Netko može biti žrtva elektroničkog nasilja iako ga nitko ne maltretira uživo.	TOČNO	NETOČNO

4. Poveži vrste elektroničkog nasilja s primjerima (ispred svakog primjera upiši slovo koje ga povezuje s vrstom elektroničkog nasilja).

A	Isključivanje iz grupa za dopisivanje	Netko se prijavi u tvoj profil i piše u tvoje ime.
B	Slanje uvredljivih poruka	<i>Nećemo te više u grupi, izbacio/izbacila sam te!</i>
C	Krađa profila	<i>Svi znaju da si...</i> (izmišljene ružne priče)
D	Širenje glasina preko poruka	<i>Glupačo/glupane, nitko te ne voli!</i>

5. Poveži radnje koje se koriste u borbi protiv elektroničkog nasilja s njihovom svrhom (ispred svake svrhe upiši slovo koje ga povezuje s radnjom).

A	Blokiranje	Čuva dokaz što se dogodilo
B	Prijavljivanje	Daje ti podršku, savjet i zaštitu
C	Snimanje zaslona	Zaustavlja daljnje poruke od te osobe
D	Razgovor s odraslom osobom	Šalje obavijest platformi da netko krši pravila

**Lekcija 4
Medijski
prikaz ljepote**

Lekcija 4 Medijski prikaz ljepote

4.1. Što već znam o medijskom prikazu ljepote? Provjerimo početno znanje!

1. U tablici označi točne i netočne odgovore.

1. Svatko od nas lijep je na svoj način.	TOČNO	NETOČNO
2. Mediji uvijek realno prikazuju ljepotu.	TOČNO	NETOČNO
3. Na društvenim mrežama neki utjecajnici (<i>influenceri</i>) bave se samo modom i ljepotom.	TOČNO	NETOČNO
4. Moramo kupovati samo markiranu odjeću kako bismo bili prihvaćeni u društvu.	TOČNO	NETOČNO
5. Medijski prikazi ljepote većinom nisu stvarni, nego fotošopirani.	TOČNO	NETOČNO
6. Mediji nam ne nameću stereotipne prikaze ljepote.	TOČNO	NETOČNO

2. Ja i ljepota na društvenim mrežama – igra slike o sebi samome ili igra samospoznaje

Sada kada smo utvrdili svoja znanja o ljepoti i medijskom prikazu ljepote, trenutak je da razmislimo o sebi i korištenju društvenih mreža. Ako već imaš profil na nekoj društvenoj mreži, s „da“ ili „ne“ odgovori na sljedeća pitanja:

Redovito objavljujem svoje fotografije na svom profilu na društvenim mrežama.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Pratim kakve fotografije na društvenim mrežama objavljuju drugi.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Fotografije koje objavljujem ne mijenjam niti ih ne uljepšavam.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Svoje fotografije uspoređujem s fotografijama drugih.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Ne mogu zamisliti objavu svoje fotografije bez fotošopiranja (<i>editinga</i>).	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Moji prijatelji me ne bi prihvatili da ne nosim određene robne marke u kojima se fotografiram za svoj profil na društvenim mrežama.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže
Moje mišljenje o drugima ne ovisi o njihovoj ljepoti.	DA	NE	
Voljela bih/volio bih kada bi me prijateljice/prijatelji cijenili bez obzira na izgled.	DA	NE	
Nikada ne fotošopiram svoje fotografije na društvenim mrežama.	DA	NE	Ne koristim društvene mreže

Lekcija 4 Medijski prikaz ljepote

4.2. RADNI LISTIĆ

1.

U paru s prijateljicom ili prijateljem uz pomoć neke internetske tražilice pronađi fotografije kojima se promiče takozvani „ideal ljepote” lutaka kao što su Barbie i Ken. Svi znamo da su oni nestvarni. Na internetu pronađite brošuru „Stereotipi i medijski prikazi ljepote” Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu.

U brošuri pronađite do kojih posljedica može dovesti stereotipni i lažni prikaz ljepote, a uz pomoć fotografija Barbie i Kena koje možete pronaći na mnogim internetskim stranicama po vašem odabiru, pokušajte otkriti:

- Kakav se izgled promiče tim lutkama?
- Možemo li svi izgledati poput tih lutaka?
- Bismo li uopće trebali svi izgledati poput njih?
- Zašto bismo se mi uopće trebali uspoređivati s njima?
- Smijemo li svoje prijatelje uspoređivati s takvim „idealima“ ljepote?
- Do kakvih posljedica mogu dovesti stereotipni prikazi ljepote?
- Napišite što mislite o tom nametnutom idealu ljepote i svoje mišljenje podijelite s prijateljicama i prijateljima u razredu. Je li pošteno drugima nametati izmišljenu ili svoju sliku ljepote?

2. Sigurno si čuo/čula za takozvane „utjecajnike“ ili „influencere“ koji se bave ljepotom. Na nekoj od internetskih tražilica u paru pronađite barem jedan pozitivan primjer iskrenoga prikazivanja vlastitog izgleda kao što to rade neki utjecajnici/influenceri koji svojim primjerom želi sve potaknuti da na internetu prikazuju svoj stvarni izgled. U brošuri „Filteri su hit, no je li u tome bit?“ pronaći ćete pozitivan primjer Sashe Pallari. Opišite zašto vam se sviđa njihovo ponašanje i njihov stav.

3. U paru, pa onda zajedno u grupi, napišite komentare o tome što nam govore fotografije poput ove. O čemu govori?

Slika br. 3.
Djevojke prirodnog
izgleda i fotošopirane,
Dove kampanja³

4.4. DOMAĆA ZADAĆA

1. S roditeljima na internetu potraži prikaze ljepote u različito doba. Prvo potražite fotografije onoga što je bilo lijepo u njihovo doba, a što je lijepo vama danas. Zajedno razgovarajte o različitim „idealima“ ljepote i zašto je važno ne prihvatiti nametnuti izgled, jer su različita doba promovirala različite „ideale“, što znači da je svaki čovjek lijep – ako je lijep iznutra. Ukratko opišite do kojih ste zaključaka došli.

2. Poslušajte s roditeljima emisiju „Radijske kapljice“ o stereotipima ljepote (<https://kap.sszlatar.hr/2024/04/27/radijske-kapljice-stereotipi-ljepote-na-drustvenim-mrezama/>). Do kojih ste zaključaka došli? Napišite.

Lekcija 4 Medijski prikaz ljepote

4.5. Što znam o medijskom prikazu ljepote? Provjerimo početno znanje!

1. U tablici označi točne i netočne odgovore.

1. Svatko od nas lijep je na svoj način.	TOČNO	NETOČNO
2. Mediji uvijek realno prikazuju ljepotu.	TOČNO	NETOČNO
3. Na društvenim mrežama neki utjecajnici (<i>influenceri</i>) bave se samo modom i ljepotom.	TOČNO	NETOČNO
4. Moramo kupovati samo markiranu odjeću kako bismo bili prihvaćeni u društvu.	TOČNO	NETOČNO
5. Medijski prikazi ljepote većinom nisu stvarni, nego fotošopirani.	TOČNO	NETOČNO
6. Mediji nam ne nameću stereotipne prikaze ljepote.	TOČNO	NETOČNO

2. Je li ti ova lekcija pomogla bolje razumjeti kako se ljepota prikazuje u medijima?
Zaokruži odgovor

DA NE

4.6. EVALUACIJSKI LISTIĆ - 2. SAT

1. Kako ti se svidjela današnja radionica? Zaokruži lice.

Bilo je
odlično!

Jako mi se
svidjela.

Tako - tako.

Svidjela mi
se malo.

Nije mi se
svidjela.

2. Jesi li danas naučio/la nešto novo: DA NE

3. Ako imaš neki komentar, slobodno napiši:

4. Ako želiš, napiši nešto za kraj:

**Došli smo do kraja našeg druženja.
Hvala ti na trudu i pažnji koje si uložio/la u rješavanje
zadataka, evaluacija i provjera znanja.
Nadamo se da će ti stečeno znanje koristiti u svakodnevnim
aktivnostima i da ćeš nastaviti mudro koristiti medije.**

Čestitam ti, postao si pravi medijski superjunak!

KORIŠTENI IZVORI

¹ Izvor: *Facebook*

² Izvor: *Facebook*

³ Izvor: <https://www.dove.com/us/en/campaigns/purpose/theselfietalk.html>

Fotografije: *Shutterstock.*

